

Een partner maar geen kinderen: wie erft en wie niet?

nieuws
legal, particulieren,

25 juni 2019

In een eerdere bijdrage gingen we in op de situatie dat u alleenstaand bent en geen kinderen hebt. Wat nu indien u wel een partner hebt, maar al dan niet bewust kinderloos bent gebleven. Gaat alles dan automatisch naar uw langstlevende partner? Krijgen uw broers en/of zussen ook nog iets? Of misschien erven uw ouders ook nog wel? Het antwoord is afhankelijk van hoe uw relatie juist is samengesteld: bent u gehuwd – wettelijk of feitelijk samenwonend?

Huwelijk

U bent gehuwd, prachtig! Bij uw overlijden zal er eerst een ontbinding van het huwelijksvermogensstelsel plaatsvinden. Hebt u gekozen voor het stelsel van scheiding van goederen, dan zijn er slechts 2 vermogens: het eigen vermogen van uzelf en dat van uw partner. Bent u onder het wettelijk stelsel gehuwd, dan zijn er 3 vermogens: het eigen vermogen van uzelf, dat van uw partner en dan nog het gemeenschappelijk vermogen. In dit laatste geval bestaat uw nalatenschap uit de goederen uit uw eigen vermogen en (standaard) de helft van het gemeenschappelijk vermogen. Wanneer er een huwelijkscontract in het spel is, kan deze verdeling echter anders zijn.

De huwelijkse partner heeft het meest uitgebreide wettelijke erfrecht. De grootorde van dat erfrecht is echter wel afhankelijk van de andere erfgenamen die tot de nalatenschap komen.

Wanneer er naast uw echtgenoot/echtgenote ook nog andere erfgerechtigden zijn, dan bekommt de langstlevende het vruchtgebruik op uw eigen goederen. De goederen die zich in de gemeenschap bevinden of die in onverdeeldheid waren, zullen in volle eigendom toekomen aan de langstlevende.

Zijn er geen erfgenamen waarmee de langstlevende in samenloop komt, dan erft hij of zij uw volledige nalatenschap in volle eigendom.

Door te huwen weet u dus sowieso dat de goederen uit uw nalatenschap in handen van uw partner terechtkomen.

Wettelijk samenwonende partner

U en uw partner zijn naar de ambtenaar van de burgerlijke stand gegaan en u hebt daar een verklaring afgelegd. In dat geval bent u wettelijke samenwonend. De wet voorziet dan in een beperkt erfrecht voor de langstlevende partner. Beperkt, als ware het een “light huwelijk”, althans voor wat betreft het erfrecht. Uiteraard is het ook hier mogelijk om nog bij te sturen door middel van een testament.

De langstlevende wettelijk samenwonende partner erft enkel het vruchtgebruik op de gezinswoning en de aanwezige huisraad. Indien u de gezinswoning huurt, zal de langstlevende deze huur kunnen verder zetten en erft hij of zij enkel het vruchtgebruik op de aanwezige huisraad.

Ja, u leest het goed: de langstlevende heeft enkel aanspraken inzake het vruchtgebruik op de gezinswoning. De blote eigendom zal aan de overige erfgenamen toekomen. Alle andere goederen die zich in uw nalatenschap bevinden, zullen bovendien integraal en in volle eigendom naar uw overige erfgenamen gaan, op basis van de regels van de wettelijke devolutie. Zijn er geen erfgenamen beschikbaar, dan zal de Staat uw goederen met plezier aanvaarden.

Feitelijke samenwoning?

Voor feitelijke samenwoners is er wettelijk niets geregeld. De partners zijn als het ware vreemden voor elkaar. Indien er testamentair niets geregeld is, zijn het de erfgenamen van de respectievelijke partners die effectief zullen erven. Hiervoor verwijzen we graag naar de regels van de wettelijke devolutie, zoals uiteengezet in een eerdere bijdrage.

Dit kan zeer onaangename gevolgen hebben, bijvoorbeeld inzake de gezinswoning. In vele gevallen komt het wegvallen van een partner erop neer dat de langstlevende de woning moet verlaten. Een testament kan ook hier soelaas bieden en ervoor zorgen dat de langstlevende de woning toch kan verwerven.

Fiscaliteit

Sinds 2007 geldt voor de langstlevende partner in het Vlaamse Gewest namelijk een vrijstelling (0%) van erfbelasting op de nettowaarde van de gezinswoning. Hieraan zijn uiteraard een aantal voorwaarden gekoppeld. Zo geldt de vrijstelling van de erfbelasting voor de gezinswoning voor gehuwden, wettelijk samenwonenden of feitelijk samenwonenden. Voor feitelijk samenwonenden geldt bijkomend wel dat de partners minstens 3 jaar moeten samenwonen vóór het tijdstip van overlijden.

Conclusie

Het is belangrijk dat u de juiste afwegingen maakt van wat u zelf wil dat er met uw vermogen gebeurt. De juristen van aternio staan u graag om u te adviseren in deze materie. U kan ze

hier contacteren.

Eveline Smet *senior manager legal*
e.smet@atern.io

Check atern.io/nieuws voor
meer finance, tax en legal
nieuws.

aternio